

**GONDOLKODNAK-E A GÉPEK? –
AZ EMBERSZERŰ MESTERSÉGES
INTELLIGENCIA
ELMÉLETI PROBLÉMÁI**

Dergez-Rippl Dóra PhD

adjunktus

PTE-Filozófia Doktori Iskola, KPVK

Magyar Művészeti Akadémia-MMKI

1. TURING KÉRDÉSE

- Gondolkodnak-e a gépek?
- A Turing teszt célja
- „A gépek nem képesek X-re” – típusú új érvmenet
- Van-e nem emberi gondolkodás?

2. SEARLE KÉRDÉSE

- Csak az embernek van elméje?
- gyenge MI vs erős MI
- A kínai szoba gondolatkísérlet
- Egy program futtatása nem
(szükségszerűen) vezet megértéshez

SEARLE 4 AXIÓMÁJA

1. A számítógépprogramok formális, szintaktikai entitások.
2. Az elmének mentális tartalma, azaz szemantikája van.
3. A szintaktika önmagában még nem elégséges a szemantikához.
4. Az elmét az agy okozza.

KONKLÚZIÓK

1. Az emberi gondolkodás nem csak formalizálható folyamatokból áll.
2. Az elme és a mentális jelenségek magyarázatához nem elegendő az algoritmusírás szabályrendszere.

„Tud egy gép gondolkodni? Nézetem szerint csak egy gép tud gondolkodni, még hozzá valójában csak nagyon különleges fajtájú gépek, vagyis az agy és olyan gépek, amelyek ugyanazokkal az oki hatóerőkkel rendelkeznek, mint az agy. Ez a fő oka annak, hogy az MI erős verziója keveset tud mondani a gondolkodásról, mivel semmit sem tud mondani a gépekről. Saját definíciója szerint programokról szól és a programok nem gépek. Az intencionalitás, bármi is legyen az, biológiai jelenség, és mint ilyen okozatilag függ keletkezésének sajátos biokémiájától éppúgy, mint a tejelválasztás, a fotoszintézis vagy más biológiai jelenségek. Senki sem feltételezné, hogy tejet vagy cukrot elő tudunk állítani azáltal, hogy lefuttatjuk a tejelválasztás vagy a fotoszintézis formális modelljének számítógépes szimulációját, amikor azonban az elméről van szó, sok ember a mély és tartós dualizmus következtében hajlamos hinni ilyen csodákban: úgy gondolják, hogy az elme formális folyamatok kérdése és független a meglehetősen sajátlagos anyagi okoktól...” (Searle 1996: 147-148)

FELHASZNÁLT IRODALOM

Héder Mihály (2020): Mesterséges intelligencia – Filozófiai kérdések, gyakorlati válaszok. Gondolat Kiadói Kör Kft.

Searle, John (1996) *Az elme, az agy és a programok világa*. Kognitív tudomány, Osiris Kiadó és Láthatatlan Kollégium, Budapest.

Searle, John (1990): Is the Brain's Mind a Computer Program? *Scientific American* 262 (1990/1) 26–31., Mesterséges Intelligencia Elektronikus Almanach,

Tilesch, György- **Hatamleh**, Omar (2021): *Mesterség és intelligencia – Vegyük kezünkbe sorsunkat az MI korában*. Libri Kiadó.

Turing, Alan (1950): Computing Machines and Intelligence. In: *Mind*, Volume LIX, Issue 236, October 1950, Pages 433–460,

Turing, Alan (1936): On Computable Numbers with an Application to the Entscheidungsproblem. In: *Proceedings in the London Mathematical Society* 42.2. 230-265.o.